

Aforisme

Despre iubire

1. Orice se poate provoca cu excepția iubirii.

2. Iubirea este de la Dumnezeu, căsătoria, de la preot. Alege iubirea!...

3. Prea multă iubire acumulată și neîmpărtășită dă pe dinafară și se revarsă pe altceva, la Eminescu pe codru, iar la Nietzsche pe animale.

4. Celor pe care-i iubim le oferim totul, merită sau nu! Ce facem însă pentru cei care ne iubesc, avem vreo îndatorire față de ei?...

5. Cine crede că iubirea pentru mai multe persoane scade din valoarea fiecăreia, nu înțelege și nu simte infinitatea acesteia.

6. În fața cuiva care a trăit o mare iubire, trebuie să te închini, căci acela l-a cunoscut pe Dumnezeu!

7. Majoritatea dintre noi trăim cea mai mare parte a vieții alături de persoane pe care le iubim, dar nu ne iubesc sau ne iubesc, dar nu le iubim. Cei care reciproc nu se iubesc nu se adună, iar la cei care se iubesc inițial, sentimentul nu rezistă.

8. Prietenia este mai durabilă decât iubirea! Prietenii se sprijină necondiționat, acceptându-se așa cum sunt. În cazul iubirii, fiecare vrea ca celălalt să se schimbe după dorința și asemănarea sa, ceea ce reușește foarte rar.

9. Dacă o persoană căreia îi mărturisești iubirea se eschivează, oferindu-ți doar prietenia, părăsește-o imediat! Sub umbrela prieteniei, îți va fi mereu prin preajmă, fiind, astfel, martorul

iubirii acesteia pentru altcineva. Viața ta va deveni un iad!...

10. Cred în iubirea înaltă prin care poți ajunge până la Dumnezeu, cred în iubire profundă care te poate băga și-n mormânt, dar nu cred în iubirea veșnică!

11. Deși este plăcut, reconfortant, să te iubească multe femei, nu este bine, poți intra într-un război căruia să nu-i poți face față. Este mai bine să te iubească doar una, dar aceasta să fie aceea pe care o iubești și tu.

12. Iubirea este o boală. La bătrânețe se face mai rar, dar într-o formă mai gravă.

13. Iubirea, precum multe altele, se păstrează prin înghețare. Când temperatura ei crește, se topește și se și termină.

14. Ca să dăinuie, iubirea trebuie

cuprinsă în ceva durabil. Constantin Brâncuși a ales piatra!

15. Singura cale de a merge cu plăcere la cabinetul dentar este să iubești dentistul.

16. Când cereți unei persoane, pe care pretindeți că o iubiți, să se schimbe după propria dorință, de fapt nu o iubiți pe aceasta, ci pe dumneavoastră.

17. Toate marile iubiri sunt inoportune. Cele oportune nu au timp să ajungă mari!

Despre căsătorie

18. Orice iubire este frumoasă până devine căsătorie.

19. Femeia urâtă dorește să fie frumoasă, femeia frumoasă dorește să fie deșteaptă, femeia deșteaptă nu dorește nimic.

20. Căsnicie: destinul invers al fluturului, întâi zbori, apoi te târăști.

21. Înainte de a se vrea egală cu bărbatul, femeia avea totul, ea știa cum, de atunci, are numai jumătate, partea ei.

22. Căsătoria care se termină cu prietenie a fost căsătorie, dar iubirea care se termină cu prietenie n-a fost iubire.

23. Femeia alege bărbatul care trebuie s-o aleagă.

24. Să bagi un elefant într-o cutie de chibrituri este imposibil, chiar încercarea poate fi periculoasă. Se poate enerva.

25. Iubita te atrage ca un magnet, dar de nevestă ești prins cu șuruburi.

26. De ce mor filozofii singuri?... Pentru că au ei o idee fixă, nu pot împărți filozofia c-o femeie!

27. Spunându-i că se ocupă cu producerea de *bijuterii din cuvinte*, era

scriitor, ea l-a acceptat, reținuse doar cuvântul *bijuterii*. Când și-a dat seama de diferență, l-a părăsit.

28. Orice copil este frumos până începe să semene cu părinții.

Despre artă

29. Mai mare scriitor ajunge cel care are ce spune, dar nu știe să scrie, decât cel care știe să scrie, dar nu are ce spune.

30. Sunt unii care îl contestă pe Eminescu!... Nicio problemă, nici în Dumnezeu nu cred toți!

31. Artiștii își protejează muzele precum jurnaliștii sursele.

32. Artiști, nu faceți sex cu muzele!... Puteți pierde o muză bună pentru un sex rău!

33. Dilema artistului, să facă din

nevestă muză sau din muză nevestă!...

34. Poezia nu-i un scris, poezia e un vis!

35. Artă este *forma*, iar artistul este *calea*, prin care Dumnezeu comunică cu oamenii.

36. Creația artistică este sămânța culturii.

Despre filozofie și istorie

37. Omul ideal este exponențial, omul real este ciclic.

38. Civilizație înseamnă mai mult garantarea unor minime, sub care să nu se poate cădea, decât posibilitatea atingerii, întâmplătoare, a unor vârfuri!

39. Rațiunea este potențială, voința este executivă, iar morala le temporizează pe amândouă!

40. Poate, nu poate, știe, nu știe,

omul vrea să aibă și să fie!

41. Erorile vieții vin din forțarea sortii: să vrei să fii fără să știi, să vrei să ai fără să dai.

42. Albul este cea mai mare înșelătorie a culorilor!... Aceasta, care ne inspiră atâta puritate, nici nu este de fapt o culoare, ci un amestec al tuturor culorilor. Mai vrea cineva să fie Albă ca zăpada?...

43. Privit de pe mal, orice mare fluviu pare un banal lac stătut, căruia nu-i vezi curgerea. Măreția sa este înțeleasă doar de cei care îi cunosc parcursul. Așa este și cu oamenii mari ajunși în fața unora care nu-i cunosc.

44. O imagine face cât o mie de cuvinte, dar și ocupă de o mie de ori mai multă memorie, în calculator.

45. Pentru că ești, n-ai loc în viață, iar fiindcă ai, te-ascunzi în casă.

46. Dacă într-o instalație electrică atingem plusul cu minusul și nu ies scântei, înseamnă că aceasta este scoasă din priză. În politică se cheamă blat.

47. Pentru un sistem care merge conform legilor proprii, dar rezultatele sunt nemulțumitoare, singura soluție este coruperea lui. Unii îi spun revoluție!

48. Entropia înseamnă raportul dintre a fi ajutat și a nu te lăsa ajutat.

49. Cine a introdus imaginile că *binele ar fi înaltul cerului*, iar *răul, fundul Pământului*, a favorizat binele pentru că cerul este infinit, iar fundul Pământului, finit. După cum se vede și se simte, pare că răul ar fi mai mare!...

50. Succesiunea istorică a fost: *om primitiv-haită-ceată-cetate-cetățean*.

Credeam că evoluția aceasta este ireversibilă!... Se pare că nu este așa!

51. Toți îmi reproșează câte ceva: unii că nu le dau mai multă atenție, unii că nu le dau mai multă iubire, unii că nu le acord mai multă înțelegere, unii că nu le dau mai mulți bani!... Dar, așa ceva, eu nu am nici măcar pentru mine!

52. La bătrânețe, trebuie să faci exact invers decât te învăța mama ta când erai mic! Atunci, toți voiau să te îngrași, acum, toți vor să slăbești.

53. Creația științifică este sămânța economiei.

54. La nivelul istoriei, scorul competiției dintre România și Ungaria este 1-1. Pentru unguri a marcat Împărăteasa Sisi, iar pentru România a egalat Regina Maria. Niciuna dintre altelele lor nu erau originare din aceste țări.

55. Când nu știi să rezolvi o problemă, cel mai simplu este să o negi.

56. Istoria literară este știință, iar

critica literară este artă. Cine nu cunoaște diferența nu este nici istoric, nici critic.

57. Socialismul este ca trenul, dacă i se strică locomotiva, stă pe loc, capitalismul este ca avionul, dacă i se strică motorul, cade. D'asta este mai multă nervozitate în capitalism!

58. Vizionari sunt cei care au tăria să iasă pe ultimul loc la concursurile vieții.

59. Viața este o boală incurabilă, totdeauna se termină cu moartea.

60. Azi, mulți nu mai au suflet, ci soft.

61. Toamna, umbra copacilor cade odată cu frunzele lor.

62. Întrepătrunderea paradigmelor înseamnă interdisciplinaritate, pentru deștepți, pentru proști asta înseamnă prostie.

63. Nu există artă fără ierarhii, zic cei care s-au cocoțat, nu totdeauna meritat,

pe vârful unor asemenea ierarhii. O astfel de instituție, de vârf, a decis, prin anii '50 ai secolului trecut, că operele lui Brâncuși sunt mediocre!

64. Sunt unii care muncesc de zor la dărâmarea entităților: religie, nație, familie. Oricât de cinic ar părea, acestea și-au găsit un sprijin comun în COVID, care le întărește pe toate. Oare, s-a păcălit cineva?...

65. Orice activitate este plăcută până se transformă în muncă.

66. Orice joacă este frumoasă până se transformă în ceartă.

67. Orice sfat este bun până se transformă în școală.

68. Copacul mare crește izolat, copacul drept crește în pădure.

69. Când nu poți urca un munte mic, încearcă unul mai mare!

Despre credință

70. Omul fără Dumnezeu nu face diferența dintre bine și rău!

71. Când simți că cineva te divinizează, este bine să-i dai atenție și respect, acesta vede în tine pe Dumnezeu!

72. Universul este ciclic, omul la fel, dar Dumnezeu ne vrea exponențiali.

73. Dumnezeu se poate supăra pe tine, dar tu nu te poți supăra pe Dumnezeu!

74. Doamne, dacă cred în tine, o s-o duc bine poimâine, ce fac azi și ce fac mâine?...

75. Doar în noaptea de Ajun, să fii moș e ceva bun!

76. Toți ne sfătuiesc să facem afaceri ortodoxe, dar ce ne facem dacă beneficiari sunt preponderant catolici sau musulmani?...

Despre animale

77. Corida este o mare mârșăvie a omului. Eu țin cu taurul!

78. Elefantul nu calcă cu intenție peste furnici, dar se întâmplă destul de des s-o facă. Deci, nu stați prin preajma elefanților!

Despre proști și deștepți

79. Deșteptul trăiește intens, prostul trăiește bine!

80. Deșteptul nu are niciodată timp, prostul nu știe ce să facă cu el!

81. Nu știu să înot, nu știu să schiez, nu știu să șofez și totuși trăiesc!... Sau tocmai de aceea?...

82. În matematică, *la adunare*, plus cu plus va da mereu un plus mai mare, minus cu minus va da totdeauna un

minus mai mare. *La înmulțire*, plus cu plus va da mereu plus, iar minus cu minus va da totdeauna plus, prin negarea negației.

În viață, *prin adunare*, mai mulți deștepți la un loc vor forma o deșteptăciune mai mare, mai mulți proști la un loc vor forma o prostie mai mare, dar, *prin înmulțire*, nu este sigur că din doi deștepți va ieși mereu un deștept sau că din doi proști va ieși totdeauna un prost. *Matematica și viața nu sunt același lucru!*

83. Deșteptul depășește anumite momente dificile din viață făcând pe prostul, prostului nici măcar asta nu-i iese!

84. În viața unui bețiv, după o perioadă de cădere, înaintea colapsului, apare un scurt moment de creștere!... Este cel al vinderii sticlelor goale. Să fi fost acesta modelul politicii de privatizare din România?

85. În bancurile poloneze, polonezul este mereu cel deștept, în bancurile românești, cu excepția celor cu olteni, românul este cel prost.

86. Când există o problemă între doi indivizi, există două alternative, ori tac amândoi, ori vorbesc amândoi. Cei deștepți aleg prima variantă.

87. În nicio altă perioadă istorică, cei deștepți nu depind atât de mult de cei proști ca într-o pandemie.

Despre dispute și controverse

88. Războiul, ca și divorțul, reprezintă victoria logicii binare asupra celei fuzzy.

Învățămintele sistemice

Elemente intuitive, filozofice și terminologice, de sistemism

Noțiunea de „sistem”, tratată științific profund, vine din psihologie (Ștefan Odobleja, 1939), a fost matematizată ulterior sub denumirea de *teoria atingerii țintelor* (Norbert Wiener, 1948), iar în prezent, intitulată *teoria sistemelor*, face obiectul a tot ce înseamnă aplicație de automatizări și calculatoare din orice domeniu. În anul 2017 am publicat volumul *Sistemismul* (Editura Favorit, București) unde am prezentat o extindere a acestei teorii în filozofie și literatura filozofică, urmată de *Sistemismul. Bazele științifice* (Editura Bogdania, Focșani) cu detalierea legăturii dintre partea științifică și cea filozofică.

În ceea ce urmează este vorba de o sinteză a elementelor intuitive din acest model filozofic, la îndemâna celor care nu au cunoștințe de teoria matematică a sistemelor sau filozofie.

Elemente terminologice

- **Sistem** înseamnă ceea ce pui între **a vrea** și **a putea**, în orice domeniu.

- **A vrea** este reprezentat de **valoare prescrisă** (în sistemele tehnice), **țintă** (în cele economice) și **dorință** (în cele emoționale).

- **Componentele sistemului**, înseamnă în sensul antropologic, **creier**, **membre**, **ochi-nas-urechi** și **consumabile**, legate între ele de o **structură logică**.

- **Creierul sistemului**, are denumiri specializate de **regulator** (în sistemele

tehnice), **metode** (în cele economice) și **căi** (în cele emoționale).

- **Membrele sistemului**, sunt numite **elemente de execuție** (în sistemele tehnice), **instrumente** (în sistemele economice) și **inspiratie** (în cele emoționale).

- **Ochii, nasul și urechile sistemului**, sunt reprezentate de **traductoare** (în sistemele tehnice), **monitorizare** (în sistemele economice) și **simțuri** (în cele emoționale).

- **Consumabilele sistemului**, sunt **energie** (în sistemele tehnice), **resurse** (în cele economice) și **har** (în cele emoționale).

- **Partea logică a sistemului** a început cu **logica binară** (Da-Nu) și s-a ajuns la **logica fuzzy** (Da-Nu plus o infinitate de alte variante intermediare).

- **A putea reprezintă rezultatul**

funcționării sistemului, adică răspunsul la întrebările: **cum**, **dacă** și **când** ajung la ceea ce mi-am propus (valoare prescrisă, țintă, dorință).

- Cum ajung la ce mi-am propus?

Prin răspunsul **exponențial** (sunt mereu sub ce mi-am propus, dar tind spre aceasta) sau **oscilant** (oscilez în jurul a ceea ce mi-am propus, cu abateri din ce în ce mai mici).

- Dacă ajung la ce mi-am propus?

Prin răspunsul **exponențial** și **oscilant convergent**, **ajung**, la un moment dat, la ce mi-am propus, dar prin răspunsul **oscilant permanent** (oscilez permanent în jurul a ceea ce mi-am propus, cu abateri constante) și **oscilant divergent** (oscilez în jurul a ceea ce mi-am propus, cu abateri din ce în ce mai mari), **nu ajung niciodată** la rezultatul propus. În care dintre variante mă încadrez, depinde de

modul cum sunt structurate componentele sistemului și de legătura logică dintre ele.

- **Când ajung la ce mi-am propus?** După **4 constante de timp** (constanta de timp: **nanosecunde**, în nanoelectronică; **microsecunde**, în microelectronică; **milisecunde**, în electronică; **secunde**, în electrotehnică; **minute**, în mecanică; **ore**, în termotehnică; **ani**, în economie; **zeci de ani**, în civilizație, **sute de ani**, în religie etc.). Exemple: când apăs pe întrerupător, becul se aprinde în câteva milisecunde; când pornesc încălzirea, o cameră rece se încălzește deplin în câteva ore; când se aprobă o nouă lege economică, rezultatele preconizate se vor simți în câțiva ani; când dai copiii la școală, standardul de civilizație al acestora se va schimba radical după câteva zeci de ani, iar în toate

cazurile **mecanismul sistemului este același.**

Erori sistemice de funcționare

- **Erorile** funcționării sistemului se manifestă astfel încât un observator extern le percepe ca: **randomizare, nerăbdare, lăcomie, neglijență, corupție, frustrare, disperare, melancolie, anxietate.**

- **Randomizarea** sistemului, funcționarea aleatoare rezultată din **dezidentificare**, adică schimbarea elementelor structurale ale acestuia **în timpul funcționării** (schimbarea regulilor, și nu numai, în timpul jocului). Exemplu: sistemului de investiții în surse regenerabile de energie din România, gândit inițial pentru 10 ani, i s-au schimbat legile la vreo 2 ani de funcționare, după care rezultatele au luat-o razna.

- **Nerăbdarea** sistemică înseamnă întreruperea funcționării sistemului înaintea celor 4 constante de timp, nelăsându-l să ajungă la rezultat. **Exemplu:** În economie și societate constanta de timp este un an, deci, când se aprobă o lege nouă, rezultatele plenare ale acesteia pot fi așteptate abia după 4 ani, ori, din cauza ciclului politic, multe legi sunt schimbate înainte de a produce rezultate. Astfel, prin diferența față de noi, putem înțelege eficiența sistemului juridic englez care are legi neschimbate timp de secole.

- **Lăcomia** sistemică înseamnă graba ajungerii la rezultatul propus (de unde și zicala, *graba strică treaba!*), prin forțarea creierului și/sau a membrilor sistemului, peste nivelul normal de funcționare al acestora. Este ceea ce se înțelege prin temenul de *clacare* sau

supraîncărcarea sistemului. Pericolul constă în neatingerea rezultatului propus prin cedarea unor componente din sistem. Se întâmplă des în procesele educaționale.

- **Neglijența** sistemică înseamnă funcționarea sistemului **fără componenta ochi-nas-urechi, fără simțuri**, când practic nu avem sistem. Partea logică nu se închide, nu mai avem procesul de comparație între dorință și realitate, iar rezultatele sunt aleatorii. **Exemplu:** Comportamentul omului beat, când i se atenuează mult simțurile. Anularea simțurilor se folosește însă ca metodă de identificare, când prin funcționarea fără acestea putem verifica adevărata consistență a creierului sistemului. De aici zicala: *in vino veritas*. Părerea reală a unui om este cea spusă la beție, nefiind afectată de diverse constrângeri.

- **Corupția** sistemică înseamnă funcționarea sistemului cu **folosirea mincinoasă a rezultatului componentei ochi-nas-urechi**, acțiunea inversă față de ce percep simțurile.

Exemple: *În tehnică*, într-un sistem de acționări electrice, dacă inversăm conexiunile traductorului, motorul se ambalează, turația ajunge la infinit, teoretic, la o valoare foarte ridicată, practic, până la autodistrugerea sistemului. Se consumă energie, dar nu doar pentru ajungerea la valoarea prescrisă, ci pentru creșterea nelimitată a turației. *În economie*, este cazul *controlului mincinos* care provoacă decizii privind cheltuiala inutilă de resurse fără a se ajunge la țintele prestabilite. *În sistemele emoționale*, este cazul sinuciderilor cauzate de primirea unor informații false. Este vorba, în general, de rolul puzderiei de *fake news*-

-uri de care avem parte în prezent.

- **Frustrarea** sistemică înseamnă neatingerea rezultatului propus, deși toate componentele sistemului funcționează corect, dar **nu există suficiente consumabile**. Exemple: *În tehnică*, dacă pui un climatizor obișnuit să încălzească o sală de sport, vei constata că nu reușește, deși el funcționează corect cu toate componentele lui, pentru că nu are suficientă energie. *În economie* există termenul consacrat de *limitare în resurse*, fiind cazul multor proiecte de investiții, unde s-a licitat o sumă prea mică care nu permite finalizarea lucrărilor, sau în programele de dezvoltare insuficient finanțate. *În sistemele emoționale*, este vorba de mulți creatori care nu își satisfac dorințele de succes din *lipsa de har*, deși, în rest, au tot ce le trebuie. De aici și zicala: *Mai mare scriitor ajunge cel ce nu*

știe să scrie, dar are ce spune, decât cel ce știe să scrie, dar nu are ce spune.

- **Disperarea** sistemică înseamnă funcționarea sistemului fără valori prescrise, fără ținte, fără dorințe. **Exemple:** *În tehnică*, este un nonsens, dacă nu avem valoare prescrisă, nu avem sistem. *În economie* înseamnă lipsa totală a planificării, care reprezintă o anarhie economică. La o anumită scară, unii o recomandă, interpretând-o ca liberă inițiativă. *În sistemele emoționale* se mai numește și *depresie*. Literar și istoric tema a fost dezvoltată de Emil Cioran, în volumul *Pe culmile disperării*, iar filozofic, de către Nietzsche, concluzionând prin teza foarte dură: *moartea la momentul potrivit*, adică, soluția existențială potrivită pentru cine nu mai are nicio țintă este moartea.

- **Melancolia** sistemică apare **după o perioadă în care toate componentele sistemului au funcționat perfect**, chiar și cu o exagerare dorințelor, **după care urmează un defect și nu mai funcționează nimic**. Exemple: *În tehnică*: am avut o mașină extra-foarte, care mi-a plăcut foarte mult, am accidentat-o nereparabil, dar o păstrez ca amintire. *În economie* apare la schimbarea sistemelor politico-economice, după care apar o mulțime de ruine, dar și de melancolici (nostalgici). *În sistemele emoționale*: Kierkegaard spunea: *Melancolia este isteria spiritului!* și prezintă exemplul lui Nero, iar Emil Cioran: *Melancolia este un gol al vieții venit după un prea plin*. Exemplul meu este cel al Prințesei Diana.

- **Anxietatea** sistemică înseamnă **exacerbarea simțurilor**, partea ochi-nas-urechi, **dublată de o insuficiență a părții**

executive, conducând la supraîncărcarea creierului, care comandă acțiuni ce nu se realizează, situație ce naște ori un viitor sistemic imposibil, ori doar teamă de viitor.

Exemple: *În tehnică:* O mașină electrică la care funcționează din plin toate funcțiunile auxiliare (audio, video, climă, poziționare, senzori de toate felurile etc.), dar nu mai merge motorul, că s-a descărcat bateria, de unde și zicala: *toată energia de la motor a trecut la clacson.* *În economie:* Merg reclamele, merg televiziunile, merg festivalurile, merge internetul etc., dar nu mai merge economia, iar guvernul este năuc și nu știe ce măsuri să mai ia pentru că nu mai contează pe realizarea acestora. *În sistemele emoționale,* supraîncărcarea creierului duce la refulări și agresivitate spirituală din neputință, explicată de Freud

prin aspectul informațional, iar de Jung, prin cel energetic.

Aplicații sistemice

În filozofie, **Unificarea modelelor filozofice tradiționale**. Dacă, utilizând componentele sistemice, definim **Lumea dorințelor**, formată din valori prescrise, ținte, dorințe, **Lumea acțiunilor**, compusă din creiere și membre, **Lumea percepțiilor**, cuprinzând traductoare, monitorizări și simțuri, atunci, **Lumea reală** însumează lumea acțiunilor și lumea percepțiilor. **Lumea transcendentală** gupează lumea dorințelor plus elemente precum har, inspirații, divinitate. Ținând cont că toate acestea sunt legate între ele prin partea logică specifică sistemului, constatăm că **Transcendentalismul lui Kant** (care se considera unic și lucra

numai cu elemente din lumea transcendentală) cu **Empirismul lui Bacon** (care se considera exhaustiv și utiliza doar elemente din lumea percepțiilor) și **Pragmatismul lui Peirce și James** (care se credea că este singura soluție și se desfășura doar cu elemente din lumea acțiunilor) sunt de fapt **părți din Sistemism**, unite prin logismul sistemic și nu disjuncte cum s-a susținut sute de ani.

Explicații ale unor teze filozofice

- **Schopenhauer: Totul este voință**, dar voința (popular numită și ambiție) înseamnă doar **dorințe plus gândire** (creier, în sistem), deci nu cuprinde partea de execuție (elemente de execuție, instrumente) și nici partea de percepție (monitorizare, simțuri), ceea ce

conduce la șanse reduse de a obține rezultatele propuse, adică **naște frustrare**. Exemplele le găsim la artiștii de influență schopenhauriană, inclusiv Eminescu, unde frustrarea inclusă în operă atrage publicul. Dacă ne referim la diferența de gen, *femeile sunt schopenhauriene, iar bărbații sunt pragmatişti*.

- **Hegel: Teză, antiteză și sinteză.** Teză-antiteză reprezintă cazul tipic de logică binară, iar sinteza reprezintă rezultatul unei elaborări sistemice primare. Deci, prin teza sa, Hegel poate fi considerat un precursor al sistemismului.

Explicații din istoria religiilor

- Religiile sunt sisteme cu **răspuns exponențial**, cu constante de timp de ordinul sutelor de ani. Asta înseamnă că evoluția lor este similară la scara istoriei.

Dacă comparăm, ca mod de evoluție în timp a manifestărilor, creștinismul cu islamismul, constatăm că cele circa cinci sute de ani, diferența dintre aparițiile lor, se regăsesc și între momentele lor de radicalism, cel al inchiziției și recrudescența islamică din zilele noastre.

Explicații asupra unor opere literare filozofice

**Ce-ți doresc eu ție dulce
Românie**, poate fi interpretată ca o *țintă de țară*, care asociată cu gândirea economică a lui Mihai Eminescu (dovedită deplin prin publicațiile din ziarul *Timpul*), ar fi singura țintă de țară exprimată poetic. Aceasta se constituie în acea *voință schopenhaueriană* care, conform unei teze descrise anterior, nu este suficientă pentru dezvoltarea

economică. Există informații că Brazilia a testat, prin anii 1930, cu rezultate pozitive, filozofia economică a marelui poet român. Aceasta nu concordă cu actuala politică economică a țării, aliniată la cea a Uniunii Europene.

Explicații ale unor fenomene sociale actuale

Anxietatea în ansamblu a societății care se constată la nivel global. Explicația constă în dezvoltarea fără precedent a percepției, a simțurilor sociale, bazată pe rețelele de socializare (Internetul), corelată cu relativa rămânere în urmă a părții executive care să ajute societatea să ajungă la dorințele create implicit, prin comparație.

Slăbirea colectivităților și întărirea individualităților. Indivizii de azi, mult mai informați ca înainte, consideră că se pot realiza mai bine singuri decât în grup, își aleg ținte, căi și mijloace idividuale, deși sunt și destule exemple negative, când inițiativele lor rămân doar la nivel de voință.

Tipologia umană în viziune sistemică

- Pornind de la sistemul cu trei axe paralele de referință, **axa vieții, axa activității și axa divinității**, avem următoarele tipuri de oameni: **omul euclidian și omul neeuclidian**. Omul euclidian evoluează numai pe axa vieții spre cea a activității, adică respectă principiul euclidian al dreptelor paralele din geometria clasică. Acesta nu se

întâlnește cu axa divinității decât la final, la moarte.

Omul euclidian poate fi de două feluri: **exponențial** și **oscilant (ciclic)**. Omul oscilant poate fi la rândul lui de trei categorii: **convergent**, **permanent** și **divergent**.

- **Omul euclidian exponențial** este omul care se implică într-o activitate și, spre nivelul personal maxim al acesteia, tinde exponențial. Este omul liniștit, **fără excese** de niciun fel, care acumulează constant și **ajunge la ținta propusă**, practic, după cele patru constante de timp.

- **Omul euclidian oscilant convergent** este omul care se implică într-o activitate și evoluează oscilant față de nivelul mediu al acesteia, cu abateri din ce în ce mai mici. Este omul care face anumite **excese autocontrolate**, încât

ajunge la ținta propusă, după cele patru constante de timp.

- **Omul euclidian oscilant permanent** este omul care se implică într-o activitate și evoluează oscilant față de nivelul mediu al acesteia, cu abateri permanente de amplitudine constantă. Este omul care face **excese necontrolate** și care **nu ajunge stabil la ținta propusă**, deși trece prin aceasta, chiar o și depășește de multe ori, când în sus și când în jos.

- **Omul euclidian oscilant divergent** este omul care se implică într-o activitate și evoluează oscilant față de nivelul mediu al acesteia, cu abateri din ce în ce mai mari. Este omul care face **excese necontrolate** și care **nu ajunge stabil la ținta propusă**, deși trece prin aceasta, chiar o și depășește, de multe ori, când în sus și când în jos, la o distanță care crește în timp.

- **Omul neeuclidian** este omul care se implică într-o activitate, dar în afară de componenta euclidiană a acesteia, are momente când nu mai evoluează pe axa activității, ci tinde spre axa divinității. Acesta simte că poate să unească cele două axe înainte de unirea lor firească, ducând astfel mai multe paralele la axa vieții, de aici și demumirea, prin similitudine cu geometria neeuclidiană. Este cazul marilor creatori, conducători, credincioși etc. care ar fi în stare să-și dea viața pentru anumite idei, creație, iubire, țară, credință etc. Sunt oamenii care „*au moartea în fișa postului*”. Omul neeuclidian este de mai multe feluri: **exponențial, oscilant convergent, oscilant permanent și oscilant divergent.**

- **Omul neeuclidian exponențial** este cel care are una sau mai multe idei

din domeniile creație, iubire, credință etc. pentru a căror îndeplinire și-ar da chiar viața. Sunt sinucigașii care o fac pe baza unor doctrine.

- **Omul neeuclidian oscilant convergent** este cel care are preocupări, idei, trăiri, sentimente etc. pentru a căror îndeplinire ar fi în stare să-și dea chiar viața, tensiunea oscilează cu o amplitudine din ce în ce mai mică și nu se ajunge la finalul tragic. Exemplu: **Galileo Galilei** a fost condamnat la moarte pentru ideile sale, dar până la urmă sentința nu s-a executat, fiind forțat să părăsească țara.

- **Omul neeuclidian oscilant permanent** este cel care are preocupări, idei, trăiri, sentimente etc. pentru a căror îndeplinire ar fi în stare să-și dea chiar viața, tensiunea oscilează cu amplitudine constantă și se ajunge la finalul tragic.

Exemplu: **Giordano Bruno** a fost condamnat și ars pe rug pentru ideile sale.

- **Omul neeuclidian oscilant divergent** este cel care are preocupări, idei, trăiri, sentimente etc. pentru a căror îndeplinire ar fi în stare să-și dea chiar viața, tensiunea oscilează din ce în ce mai mult și ajung la finalul tragic. Exemplu: **Mihai Eminescu**, unul dintre puținele cazuri de om cu trei neeuclidianități: țara, poezia și iubirea. Ar fi fost în stare să moară pentru oricare dintre acestea. A murit, după părerea mea, pentru țară; **Constantin Brâncoveanu** a avut două neeuclidianități: țara și credința. A murit pentru credință.

De același autor

Cărți publicate

Poezie

Omul ciclic, Editura AGIR, 2013;

Taxa lui Caron, Editura Editgraph, Buzău, 2014;

Universul ciclic, Editura Laurent, București, 2015;

Grădina Domnului, Editura Amanda Edit, București, 2017;

Poeziile copilăriei, Editura Amanda Edit, București, 2017;

Începutul cercului, Editura Arefeana, București, 2019

Universul ciclic, Editura Bogdania, Focșani, 2023.

Filozofie

Sistemismul, Editura Favorit, București, 2017;

Sistemismul. Bazele științifice, Editura Bogdania, Focșani, 2018;

Citadela Perpetuă, Editura Neverland, București, 2018;

Hectomeronul Coronavirus.
Editura Favorit, București, 2020.

Roman

Punctul de sprijin, Editura Mediamira, Cluj-Napoca, 2000;

Echilibrul Marinarului, Editura AGIR, București, 2006;

Dominoul iubirii, Editura Inspirescu, Satu Mare, 2015;

Dominoul iubirii. Raiul, Editura Arefeana, București, 2016.

Zâna și Viața, Editura Arefeana, București, 2017;

Clubul, Editura Arefeana, București, 2018;

Între lumi, Editura Creator, Brașov, 2024.

Eseu

Reinventarea omului, Editura Bibliotheca, Târgoviște, 2011.

Teatru

Ioșca, Sică și Mitică, Editura

Bibliotheca, Târgoviște, 2017;

Controversiada, Editura Betta, București, 2023;

Scara fără sfârșit, Editura Creator, Brașov, În curs de apariție.

Istorie literară

Ingineri, Scriitori și Publicisti, Editura AGIR, București, 2017, în colaborare cu Ioan Ganea-Christu;

**Enciclopedia SCRITORI din
GENERAȚIA 2000**, Editura UZP, București, volumul I, 2020, volumul II, 2021, Coordonator.

Antologii

Cuvinte sculptate, Antologie de poezie, Lenuș Lungu, Cafeneaua literară, 2014;

Limba noastră cea română, Antologie de poezie, Ligya Diaconescu, STAR PRESS, Editura OLIMPIAS, Galați, 2014;

Privește visând, iubito... , Antologie de poezie și proză, Trandafir Sâmpetru, Colecția Grai Românesc, Editura Editgraf, Buzău, 2014;

Din livada înflorită a iubirii, Antologie de poezie contemporană, Ionel MARIN, Editura EMMA, 2014;

Scrieri pentru istoria literaturii române, Antologie de poezie, Trandafir Sâmpetru, Editura Editgraph, Buzău, 2015;

Scriitori români uniți în cuget și simțiri, Antologie literară, Eugenia Enescu-Gavrilescu, Editura Editgraph, Buzău, 2018;

Noi am sărbătorit Centenarul Unirii 2018, Antologie, Antoaneta Rădoi, Editura AmandA Edit, București, 2018;

Poeemele Unirii, Antologie de poezie contemporană, Dumitru Buțoi, Editura Waldpress, Timișoara, 2018;

Miscarea mondială pentru poezie, 2019, Antologie multilingvă, Elena Armenescu, Editura LIBRIS, 2019;

Almanah UZPR 1919-2019, Dumitru BUȚOI, Asociația Luceafărul de Vest, Editura Waldpress, Timișoara, 2020;

Poezie creștină, Antologie realizată de George Terziu, Editura Cervantes, București, 2022;

Din dor de Eminescu, ediția a 3-a, Antologiile Editurii Cervantes, 2023.

CUPRINS

Cap.I – Aforisme

-Despre iubire.....	3
-Despre căsătorie.....	6
-Despre artă.....	8
-Despre filozofie și istorie.....	9
-Despre credință.....	15
-Despre animale	16
-Despre proști și deștepți.....	16

Cap.II – Învățămintе sistemice.....

-Elemente terminologice.....	20
-Erori sistemice de funcționare.....	24
-Aplicații sistemice.....	32
-Explicații ale unor teze filozofice.....	33
-Explicații din istoria religiilor.....	34
-Explicații asupra unor opere literare filozofice.....	35
-Explicații ale unor fenomene sociale actuale.....	36
-Tipologia umană în viziune sistemică.	37
De același autor.....	43
- Cărți publicate	43
- Antologii	46

